7/7204

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.03-11/ 5061 4/8 /2005

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.07.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-12460 sayılı yazı.

Denizli Milletvekili Sayın Ümmet KANDOĞAN'ın, "Okuma-yazma oranlarına ilişkin" ilgi yazı eki 7/7204 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

1. Türkiye'de 06+ yaş gurubunda, 2000 nüfus sayımına göre okuma-yazma bilmeyenlerin sayısı 7.589.657 olup bunun toplam nüfusa oranı % 12,68'dir.

2. "Okur-yazarlık" teriminin evrensel bir tanıma sahip olmaması ve ülkeden ülkeye değişiklik göstermesi nedeniyle Avrupa Birliği üyelerinde çoğunlukla kullanılan "15 yaş ve üstü okuma yazma bilen nüfus yüzdesi" tanımına ve AB'nin ilgili internet sitelerinden alınan verilere göre AB üyelerinde okur-yazarlık oranı % 98'in üstünde olup en son veri olarak yer alan ülkeler ve okur-yazarlık oranlarını içeren liste ekte sunulmuştur.

3-4. Muhtarlıkça ve mülki amirce yapılan tebliğe rağmen zorunlu öğrenim çağındaki çocuğunu okula göndermeyen veli, vasi veya aile başkanlarına 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince verilen idari hapis cezası, Anayasa'nın 38'inci maddesinin 8'inci fıkrası gereğince idare tarafından idari bir kararla hürriyeti bağlayıcı ceza verilemeyeceği, diğer taraftan, Devlet hizmetlerinin ve adaletin hızlandırılmasını, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak, mahkemelerin iş yükünü azaltmak ve görevlilerin zaman ve emek kaybını önlemek gerekçesi ile 4854 sayılı Bazı Kanunlardaki Cezaların İdari Para Cezasına Dönüştürülmesine Dair Kanun ile para cezasına dönüştürülmüştür.

4854 sayılı Kanun'un l'inci maddesiyle; 222 sayılı Kanun'un;

- 57'nci maddesinde yer alan "bir aya kadar hapis cezası" ibaresi "seksenyedimilyon lira idari para cezası", 59'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "iki aya kadar hapis cezası ile birlikte 250 liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezası" ibaresi "yüzyetmişdörtmilyon lira idari para cezası",
- 55'inci maddesinin son cümlesi, "Yapılan tebliğde okulca kabul edilecek geçerli sebepler dışında çocuğun okula gönderilmemesi hâlinde idari para cezasıyla cezalandırılacağı bildirilir.",
- 56'ncı maddesi "Muhtarlıkça veya mülki amirce yapılan tebliğe rağmen çocuğunu okula göndermeyen veya göndermeme sebeplerini okul idaresine bildirmeyen çocuğun veli veya vasi veya aile başkanına üçyüzmilyon lira idari para cezası verilir.",
- 59'uncu maddesinin son fıkrası "Bu fiilleri tekrar edenler hakkında verilecek ceza iki kat olarak uygulanır.",

şeklinde değiştirilmiştir.

Veliye hapis cezası verilmesi suç işleme eğilimini ortadan kaldırmadığı gibi aile düzenindeki bozulmalar sonucu toplumsal sorunlar ortaya çıkarmaktadır.

Atatürk Bulvarı Nu: 98 Kızılay 06650 ANKARA
Telefon: 425 00 86 - 425 33 67 Faks : 418 64 01
e – posta : apk @ meb.gov.tr Elektronik ağ : www.meb.gov.tr

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.03-11/ / /2005

Konu : Soru Önergesi

Burada önemli olan cezanın türü değil, suç işleme eğiliminin ortada kaldırılmasına çalışmaktır. Bu da ancak velilerin eğitilerek bilinçlendirilmesiyle mümkün olabilecektir.

Bu amaçla, Bakanlığımızca bazı kamu kurum ve kuruluşları uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri ile iş birliği yapılarak çeşitli kampanyalar düzenlenmiş olup velilere bir birey olarak öncelikle içinde yaşadığımız toplumun gerçeklerini öğrenmeleri gerektiği, dünyanın değişen şartlarına bütün insanlığın ayak uydurması, bunun da ancak eğitimle gerçekleşebileceği, eğitimin her birey için Anayasal bir hak olduğu bu haktan kimsenin mahrum edilemeyeceği konularında bilgilendirilmekte ve bilinçlendirilmektedir.

5. Ülkemizde yüzde yüz okur-yazar bir toplum meydana getirmek amacıyla Cumhuriyetin ilk yılarından itibaren başlatılan çalışmalar günümüze kadar devam etmiş olup günümüzde artarak devam etmektedir.

Bakanlığımız özellikle son yıllarda sivil toplum örgütleri ve gönüllü kuruluşlarla iş birliğine önem vermekte ve bu politikasını devam ettirmektedir.

Çeşitli kuruluşlardan 4.000 civarında gönüllü Bakanlığımızca eğitilmiş, bu insanlarla yaklaşık 50.000 kişi okur-yazar hale getirilmiştir.

Gönüllü kuruluşların aktif katılımı sağlanmış, sorunun çözümünde el ele verilmiştir.

Bakanlığımızın başta okuma-yazma olmak üzere yapmakta olduğu eğitim faaliyetlerini desteklemek, kapsamını genişletmek ve daha geniş kitlelere ulaşmak amacıyla Sayın Cumhurbaşkanımız adına eşleri Sayın Semra SEZER'in önderlik ettiği Ulusal Eğitime Destek Kampanyası başlatılmıştır.

Kampanya kapsamında 8 Eylül 2001 - 8 Mayıs 2005 tarihleri arasında okuma-yazma kurslarında 959.201 kişi eğitim görmüştür.

6. Ülkemizde okumaz-yazmazlıkla mücadeleye okuma-yazma bilmeyen tek vatandaşımız kalmayıncaya kadar devam edilecektir. Bu kapsamda okuma-yazma programları ve materyalleri günümüz ihtiyaçlarına göre yeniden geliştirilmiştir. Bu kapsamda öğretmenlerin hizmet içi eğitim çalışmaları devam etmektedir. Bakanlığımız tarafından hazırlanan "Yetişkinler İçin Okuma Yazma" programının, TRT 4 televizyon kanalından yayını devam etmektedir. Kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum örgütleri ve üniversitelerin iş birliği çalışmalarına devam edilmektedir.

7. Eğitimin önündeki engellerin kaldırılması için birçok kanun ve yönetmelikte değişikliğe gidilmiştir.

a) 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun; 55'inci maddesinde 03.12.2003 tarihli ve 5005 sayılı Kanun ile getirilen düzenleme ile ders kitabı dışındaki diğer kitap ve eğitim araçlarının kullanım takdiri ders öğretmenine verilmiş, 16'ncı maddesinde 11.11.2004 tarihli ve 5257 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme ile okul-aile birliklerine, okulların eğitim-öğretim hizmetlerine etkinlik ve verimlilik kazandırmak, okulların ve maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere; ayni ve nakdî bağışları kabul edebilmelerine, maddi katkı sağlamak amacıyla sosyal ve kültürel etkinlikler ve kampanyalar

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.03-11/ / /2005
Konu : Soru Önergesi

düzenleyebilmelerine, okulların bünyesinde bulunan kantin, açık alan, salon ve benzeri yerleri işlettirebilmelerine veya işletebilmelerine imkân sağlanmıştır.

b) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na Geçici Maddeler Eklenmesine Dair 15.03.2005 tarih ve 5316 sayılı Kanun ile yükseköğretim kurumlarının hazırlık ve diğer bütün sınıflarda ön lisans ve lisans düzeyinde öğrenim yapan öğrencilerden, 29.06.2000 tarihinden bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihe kadar (kendi isteği ile ilişiğini kesenler dahil) her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilmiş öğrencilere ilişiklerinin kesilmesine neden olan bütün dersler için bir öğretim devam ve üç sınav hakkı, denklik işlemlerine esas olmak üzere yapılan seviye tespit sınavlarında başarısız olan öğrencilere ek bir sınav hakkı verilmiştir.

c) 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 3'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında 14.07.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanun'la yapılan düzenleme ile eğitimle ilgili olarak bu Kanun'a göre yapılacak yatırımların, kalkınma plan ve programlarında uygun görülen teşvik araçlarından yararlandırılmaları sağlanmıştır.

d) 2923 sayılı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi ile Türk Vatandaşlarının Farklı Dil ve Lehçelerinin Öğrenilmesi Hakkında Kanun'da yapılan düzenleme ile Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerin öğrenilmesi için 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu hükümlerine tabi olmak üzere özel kurslar açılmasına, bu kurslar ve diğer dil kurslarında aynı maksatla dil dersleri oluşturulmasına imkân sağlanmıştır.

e) Onlarca yönetmelikte yapılan düzenleme ile mevzuatlar günün şartlarına uyarlanmıştır.

f) Öğretim programlarının dünyada yaşanan değişim ve gelişmelere, Avrupa Birliği normlarına, hedeflerine ve eğitim anlayışına, ülkemizin eğitim özelliklerine göre hazırlanması çalışmaları başlatılmış olup ilköğretim Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Hayat Bilgisi programları tamamlanmış, lise programlarında ise birçok derste sonuç aşamasına gelmiştir.

g) İlköğretimde ders kitapları ücretsiz olarak dağıtılmaktadır.

h) Okullaşma oranlarının, gelişmiş ülkelerin standartlarına ulaşması için gayret gösterilmektedir. Hedef, eğitimin önündeki engellerin tamamen kaldırılmasıdır.

Öte yandan; kız çocuklarının okullaşmalarının en yüksek seviyeye ulaştırılması için UNICEF ile birlikte, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirge Kurumu destekli "Kız Çocuklarının Okullaşmasına Destek Kampanyası" 10 ilde başlatılmış olup 2004 yılında 23 il, 2005 yılında da 20 il olmak üzere top 53 ilde başarı ile uygulanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız, UNICEF ve Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) iş birliği ile Erzurum'un Uzundere ilçesinde "Kızlar İçin Açık İlköğretim Öğrenme Merkezi Projesi" başlatılmıştır. Bu merkezlerin sayısı artırılarak 9'a çıkarılmış ve bunlara bağlı 19 destek birimi kurulmuştur. Proje kapsamında 1.410 Açık İlköğretim Okulu kız öğrencisine ve yöre vatandaşlarına hizmet verilmektir.

7/7204

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.03-11/ / /2005

Konu : Soru Önergesi

Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü iş birliğinde Sosyal Riski Azaltma Projesi'nin Şartlı Nakit Transferi (ŞNT) Bölümü kapsamında, yoksulluk nedeniyle çocuklarını okula gönderemeyen veya okuldan almak zorunda kalan, okul öncesi çocuklarını düzenli sağlık kontrollerine götüremeyen ailelerin ya da düzenli sağlık kontrollerini yaptıramayan anne adaylarının ekonomik yönden desteklenerek Türkiye'de düzenli bir nakit sosyal yardım sistemin yerleştirilmesi açısından bir ilk gerçekleştirilmektedir.

Şartlı Nakit Transferi, temel sağlık ve eğitim hizmetlerine tam olarak erişmelerini teşvik etmek için nüfusun en yoksul % 6'lık kesimini hedef alan bir programdır.

Yoksul ailelerin çoğu zaman çocuklarını okula göndermesini engelleyen masraflarının (okul kitapları, okul kıyafetleri, okul ücretleri) karşılanması yolu ile çocukların eğitimlerine devamlarını sağlamak amacıyla, çocuklarda ve ailelerde olumlu davranış değişikliği ve sürekliliği sağlamak için Millî Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile koordineli çalışılmaktadır.

Diğer taraftan, Temel Eğitimi Destekleme Projesi kapsamında sokak çocuklarının ilköğretime kazandırılması amacıyla İstanbul İlinde iki ayrı yatılı ilköğretim bölge okulu yapılmaktadır.

Ayrıca çeşitli sebeple eğitim dışında kalan çocukları okula kazandırmak amacıyla;

- Temel Eğitim Projesi,
- Çalışan Çocukların İlköğretime Kazandırılması, Devamı ve Eğitim Başarılarının Artırılması Projesi,
- Yatılı İlköğretim Bölge Okulları Destek Projesi,
- Eğitimde Gönül Birliği Projesi,
- Adana Karataş'ta Mevsimlik Gezici ve Geçici Tarım İşlerindeki En Kötü Biçimdeki Çocuk İşçiliğinin Eğitim Yolu İle Sona Erdirilmesi Projesi,
- Toplum Gönüllüleri Projesi

yürütülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

EK/EKLER:
1- Liste (1 sayfa)

Atatürk Bulvarı Nu: 98 Kızılay 06650 ANKARA
Telefon: 425 00 86 - 425 33 67 Faks : 418 64 01
e – posta : apk @ meb.gov.tr Elektronik ağ : www.meb.gov.tr

AB ÜLKELERİNDE OKUR YAZARLIK ORANLARI

AB ülkeleri	Okur-yazarlık oranları (%)
Avusturya	100
Finlandiya*	100
Lüksemburg	100
Danimarka	100
Çek Cumhuriyeti	99,9
Estonya	99,8
Letonya	99,8
Polonya	99,8
Slovakya	99,7
Slovenya	99,7
Litvanya	99,6
Macaristan	99,4
Hollanda*	99
İsveç*	99
Almanya	99
Yunanistan	99
İtalya	99
Kıbrıs Rum Kesimi	99
Belçika	98
İrlanda*	98
Belçika	98
İspanya	98
Portekiz	93
Malta*	93
Fransa	-
İngiltere	-
Ülkeler ortalaması	**98,7375**

* Ülke tahminleri

Kaynak: *www.nationmaster.com, www.uis-unesco.org, www.eurydice.org, www.oecd.org*

Metodoloji: 15 yaş ve üstü toplam nüfus içinde okur yazar yüzdesi